

EMSL digitöötuba: kuidas e-lahenduste abil poliitikakujundamises ja seadusloomes osaleda?

veebruar 2018

Eesti inimese vaade

Teele Pehk

SA Eesti Koostöö Kogu
juhataja

Maarja-Leena Saar

SA Eesti Koostöö Kogu
protsessijuht

EESTI KOOSTÖÖ KOGU

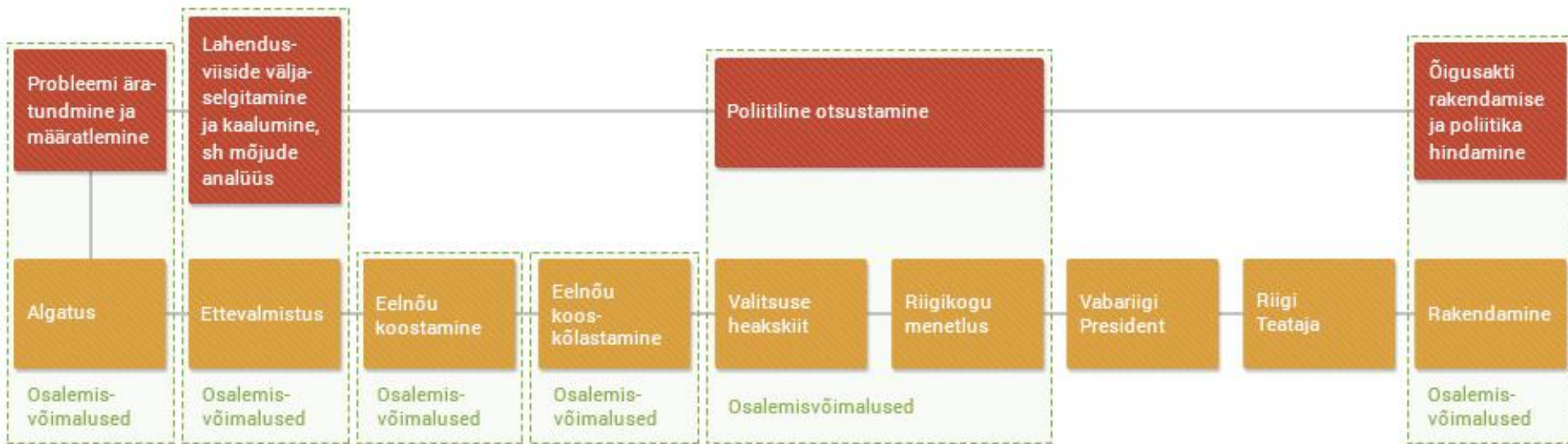
on kompetentsuskeskus, mis töötab Eesti pikaajalist arengut mõjutavate teemadega.

Koos paljude organisatsioonide ja ekspertidega veame neil teemadel avalikku arutelu, koostame poliitikasoovitusi ja võimustame lahendustele suunatud koostööd.

- Strateegiline suund: **demokraatia arendamine digiajastule kohaselt**
- 2019. aastal ilmuv inimarengu aruanne: avaliku ruumi ja demokraatia seosed
- (E)-demokraatia ja kodanikuharidus: eelkõige kollektiivsete pöördumiste õiguse tutvustamine

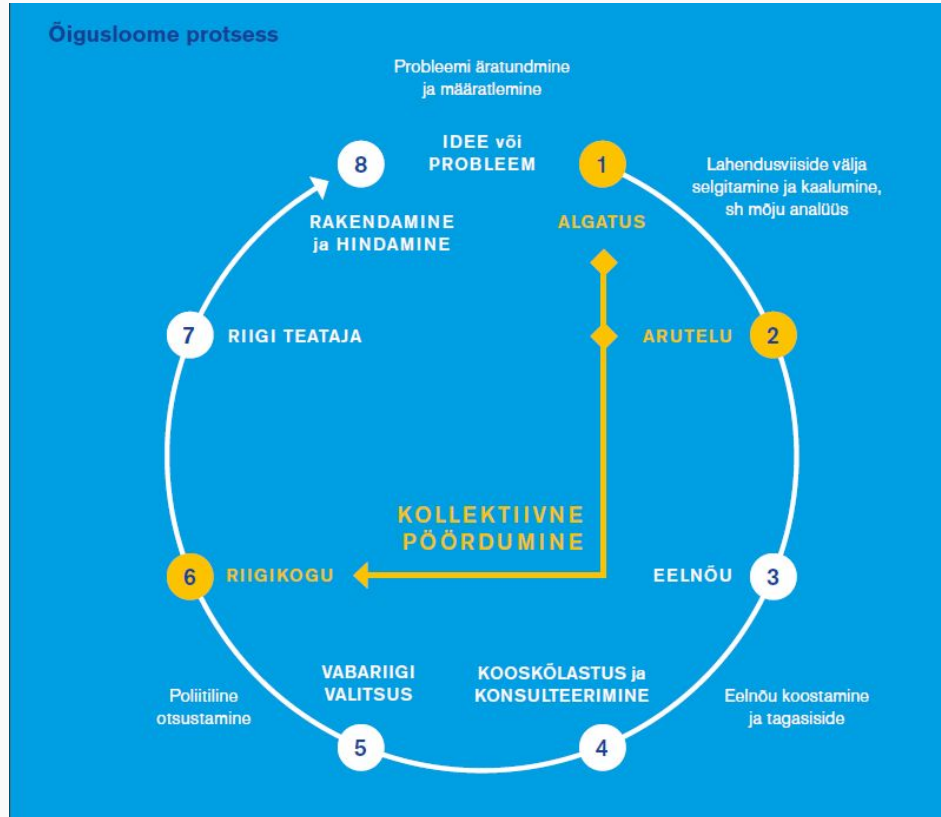
Poliitikakujundamine ja
seadusloome - ?

Võib vaadata etappidena nii:

Kodune ülesanne: minge Riigikantselei lehele ja klikkige ning lugege läbi kõik materjalid. Palju kasulikku infot. Nii palju, et hirmutav ja segadusse ajav :). Aga kasulik. Soovitame!

Või pideva protsessina nii:

Tegelik elu oma detailirohkuses skeemile ei mahu, aga täna proovime saada selgeks peamised põhimõtted!

Lihtsustame veel.

1. praktiline mõtteharjutus (10 min)

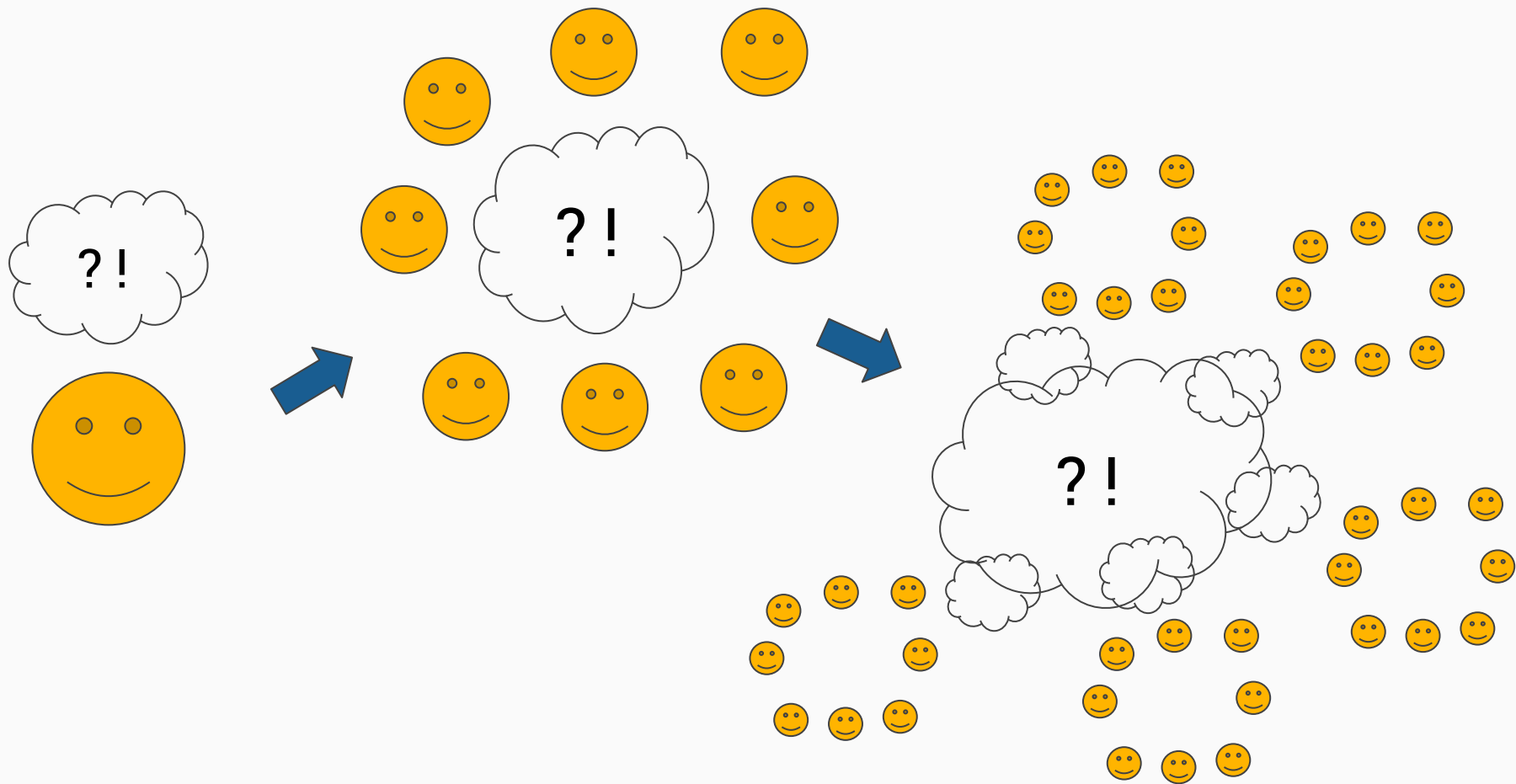
Alustame algusest EHK

- 1) Mida soovin saavutada?
- 2) Kas olen üksi?
- 3) Kas esindan organisatsiooni?
- 4) Kas oskan kirjeldada seda, **mida** soovin saavutada?
- 5) Kas oskan kirjeldada seda, **kuidas** seda saavutada?

Kirjuta vastused **lihtsate sõnade ja lühilausetega**

siia: <https://goo.gl/17vERu>

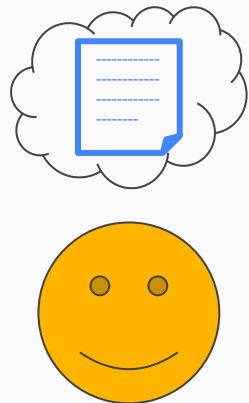
**NB! Töö jätkub jagatud failis.
Vastame ja anname soovitusi ka
peale otseülekannet.**

Kui esindad organisatsiooni

Kui oled üks

Huvikaitseorganisatsioonil on need mõtted kirjas **strateegias** ja **tegevuskavas**.

Kui ei ole, siis palun ajakohasta ja paranda!

Vii läbi strateegialoome protsess.

Päriselt ja praktiliselt!

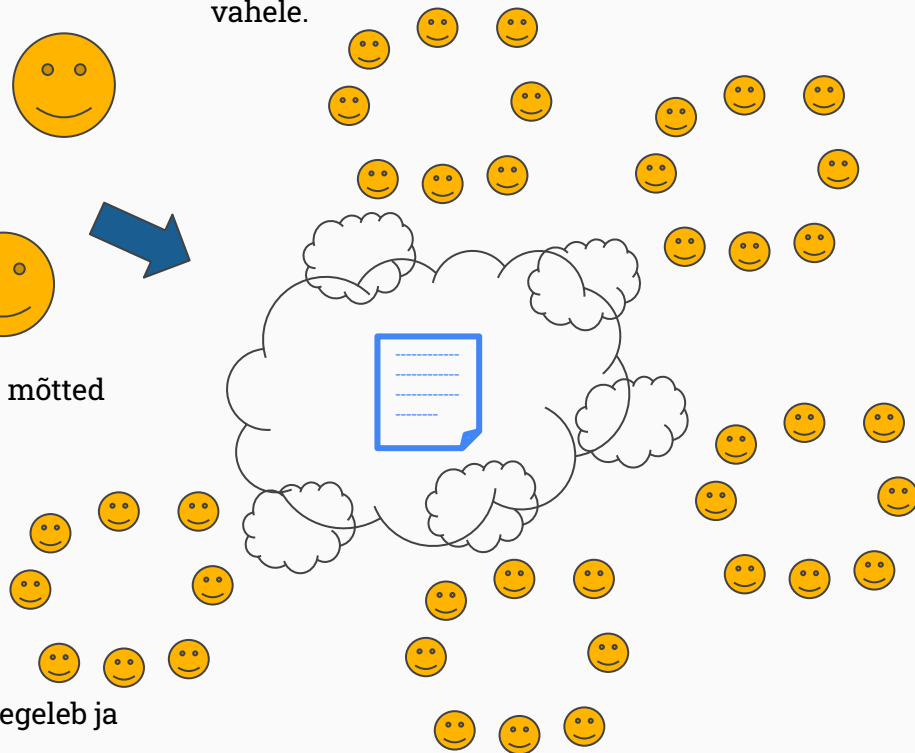
Jaga oma väärt tööd, et inimesed teaksid, millega Su organisatsioon tegeleb ja mida saavutada soovib.

Kui ideel on jumet, siis vaimustuvad sellest paljud.

Kui probleem on terav, siis on ta tõenäoliselt torganud ka teisi.

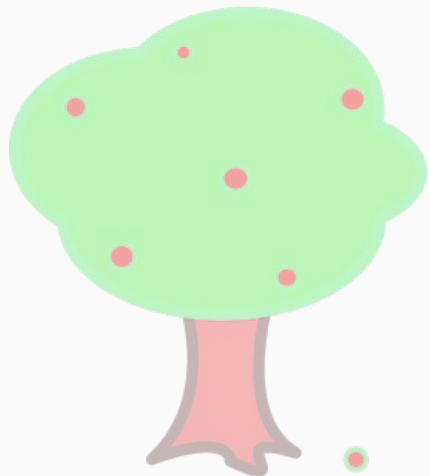
Otsi teised üles!

Ära tõmba piire avaliku, era- ja kolmanda sektori vahele.

Pane oma mõte kirja, ole konkreetne!

Leia grupp inimesi, kes Sinu mõtteid jagavad.

Järgmiste harjutuste käigus peaksid aru saama, **kas keegi** juba **tegeleb** selle teemaga või oled *Newton!*

Ja kuidas?

Meie ühiskond võiks tüürida sinna, kus meie **kollektiivne tarkus** saaks täielikult kasutatud ja üksik *Newton* ei jääks märkamata.

Praegu puuduvad meil kasutajasõbralikud ühisloomeplatvormid, kus oleksid Eesti pikaajalistest eesmärkidest ja põletavatest teemadest elaniku-keskne ülevaade ning mis suunaksid tehtud ettepanekud õigele vastuvõtjale.

AGA - meil on juba päris head pusletükid, mida saab kasutada!

Vajalik eeldus: tuleb õppida ja õpetada selgeks digiallkirjastamine

Kui Sina oskad, siis Su mõttekaaslased ei pruugi osata!

Või neil on vananenud ja ebatuurvaline tehnoloogia, mis ei luba ...

Isegi 16aastased noored ei oska digiallkirjastada...

Proovi digiallkirjastamist siin:

<https://rahvaalgatus.ee/initiatives/a3adaaaa-207e-4816-9479-c7f61e3e33da>

EST ENG RUS

[Rahvaalgatus.ee](https://rahvaalgatus.ee)

Abi

Toeta platvormi

Kõik postitused video juhend KKK Uudised PIN2 uus eakus

PIN1 ei ole digiallkiri! Mis on digiallkiri?

22. detsember 2016

ID-kaardi ja mobiil-ID allkirjastamisvõtit saab kasutada PIN2-koodi abil. Mis tahes muu kasutamiseks ei võrdu digiallkirjastamisega.

Eestis levinud viis isiku elektrooniliseks tuvastamiseks on pangalingi kaudu sisse logimine või sotsiaalvõrgustike kaudu sisse logimine.

Digiallkirja olemust ja selle kasutamist reguleerib Eestis digitaalalkirja seadus (lühidalt DASA) 7. märtsil 2000. Digiallkiri on seaduse silmis võrdne omakäelise allkirjaga. Eesti ametiasutused võtma vastu digiallkirjastatud dokumente.

Mis on digiallkiri?

See on ID-kaardi ja mobiil-ID salajase allkirjastamisvõtmega ehk PIN2-koodiga märgistatud digiallkirjaga märgistatakse dokument unikaalsel ja võltsimatul viisil, mis võimaldab hiljem kontrollida selle allkirjastasid. Digiallkiri on pikk numbrijada, mis on unikaalne iga kasutaja ja iga dokumendi jaoks. Loe veel digiallkirjastamise kohta id.ee lehelt.

Meili-aadressi jätmine ja
PIN1 ei ole digiallkirjad.
Neil ei ole seadusloome
juriidilises protsessis mõju!

NB! Ringlevad petitsioonid, kus kutsutakse digiallkirjastama e-postiaadressiga - see on eksitav!

Palju head toetust ja energiat kulub tühja. Kui soovite juriidilisi protsesse alustada, koguge kohe digiALLKIRJU ehk PIN2-ga allkirju!

Sukeldume!

Millised digilahendused on
meil olemas?

Kas **liituda** mingi algatusega
või **algatada** ise midagi uut?

OLEMASOLEVAD
LAHENDUSED

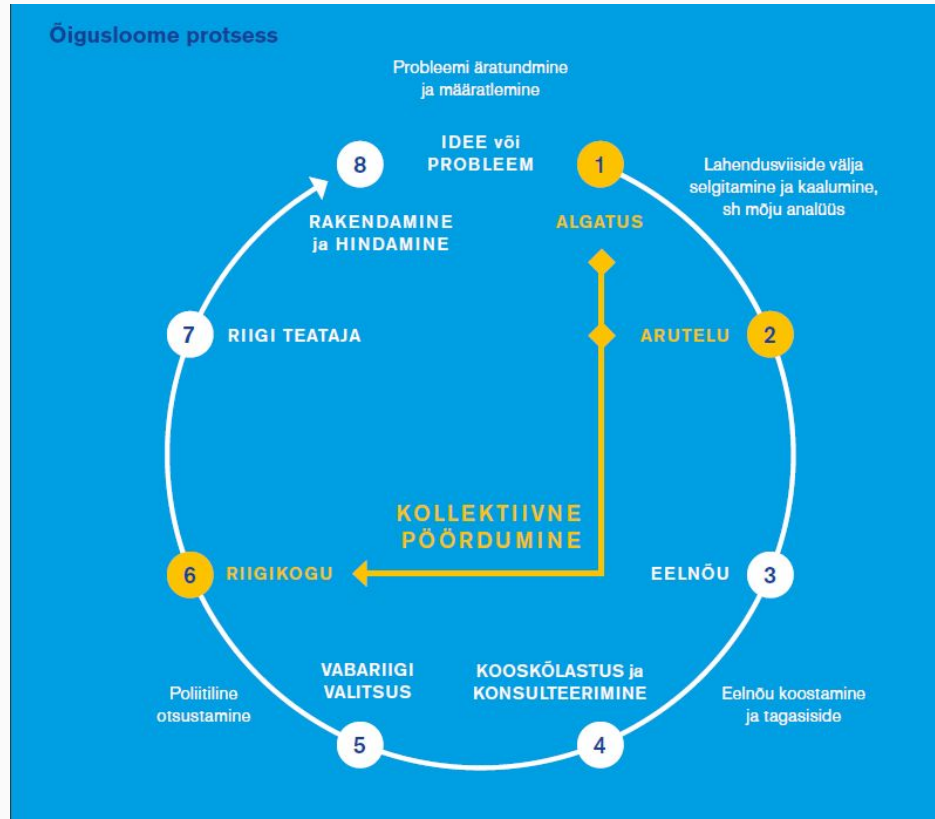
Kes algatab seadusi RIIGI TASANDIL?

Seaduse algatamise ja Riigikogu otsuse eelnõu esitamise õigus on:

- Riigikogu liikmel;
- Riigikogu fraktsioonil;
- Riigikogu komisjonil;
- Vabariigi Valitsusel.

Vabariigi President võib algatada põhiseaduse muutmise.

Algatused ja eelnõud sisenevad sellesse õigusloome- ringi erinevates kihtides

Eelnõude infosüsteem EIS

[Kaasamise hea tava](#) näeb ette, et valitsusasutus esitab seaduseelnõu väljatöötamiskavatsuse, arengukava koostamise ettepaneku või muu prognoositava olulise [mõjuga](#) küsimuse enne otsustamist **avalikule konsultatsioonile** [eelnõude infosüsteemi](#) (EIS), aga vajaduse korral lisaks ka **otse huvirühmade poole pöördudes** ettepanekute kogumiseks ja arvamuse avaldamiseks, selgitades, miks otsuse eelnõud on vaja, ootusi saadava tagasiside suhtes ning eelnõu edasist menetluskäiku.

Kui osaleda soovijal ei ole selge, mille kohta täpsemalt arvamust küsitakse, tuleks seda infot küsida konkreetse otsuse ettevalmistamise eest vastutavalt teenistujalt. Lisaks on **kõigil ministeeriumidel kaasamise koordinaator**, kelle poole võib pöörduda, kui on üldisemaid küsimusi kaasamise korraldamise kohta ministeeriumis või ei ole selge, kes ametnikest eelnõu ettevalmistamise eest vastutab.

Tellime teavituse, kui uus dokument esitatakse avalikule konsultatsioonile 1/2

[LINK > eelnoud.valitsus.ee](#)

eelnoud.valitsus.ee/main#3FpxZITP

Eelnõude infosüsteem

Dokumendi/toimiku otsing

Otsi

Täpne otsing | Abiinfo

Logi sisse

Jaga Kopeeri link

Eelnõude infosüsteem (EIS) on töökeskkond, kus toimub dokumentide asutustevaheline kooskõlastamine, valitsusele ja Riigikogule esitamine ning ka avalik konsultatsioon.

Lisaks riigisisestele dokumentidele on EISis kättesaadavad Euroopa Liidu õigusaktide eelnõud ja muud Euroopa Liidu otsustusprotsessiga seotud dokumendid.

EISi kaudu on igapäev võimalik jälgida eelnõude menetlemist, leida otsingu abil infosüsteemis olevaid dokumente, osaleda avalikel konsultatsioonidel ning kooskõlastamisel oleva dokumendi kohta kommentaar esitada.

Avalikuks konsulteerimiseks esitatud eelnõud

Pealkiri	EIS number	Algataja viide	Algatatud	Tähtaeg	Staatuse	Liik
Vaata edasi...						

Kooskõlastamiseks esitatud eelnõud

Pealkiri	EIS number	Algataja viide	Algatatud	Tähtaeg	Staatuse	Liik
Arenduskava „Eesti keele ja kultuuri akadeemilise välisõppe arenduskava 2018–2027“ kinnitamine	HTM/18-0070	8-2/18/512	26.01.2018	05.02.2018	Teostamisel	Käskkirja eelnõu
Majandus- ja kommunikatsiooniministri 2. mai 2005. aasta määruse nr 49 „Raadiokutsungite moodustamise ja väljastamise kord“ muutmine	MKM/18-0060	2-1/17-0745/647	23.01.2018	06.02.2018	Teostamisel	Ministri määruse eelnõu
Karistusseadustiku muutmise seadus	JUM/18-0052	8-1/658	23.01.2018	19.02.2018	Teostamisel	Seaduseelnõu
Vabariigi Valitsuse 22. augusti 2013. a määruse nr 124 „Koolilõuna arvestuslik maksumus ühe õpilase kohta ning koolilõuna toetuse jaotamise kord kutseõppeasutuses“ muutmine	HTM/18-0048	8-1/18/343	22.01.2018	09.02.2018	Teostamisel	Vabariigi Valitsuse määruse eelnõu

Tellime teavituse, kui uus dokument esitatakse avalikule konsultatsioonile 2/2

[LINK > http://eelnoud.valitsus.ee](http://eelnoud.valitsus.ee)

Teavituse tellimuse seadistamine

Olete vormistamas tellimust EIS-i lisanduvatest dokumentidest teavitamiseks.

Kui tellite teavituse, siis saadetakse iga väljal "Teavituste tellimuse ulatus" näidatud üksuse alluvusse uue dokumendi lisandumise/menetluse algatamise kohta vastavalt tellimuses märgitud parameetritele e-kiri allpool määratud e-posti aadressile.

Soovi korral saate seada piirangud nii, et teavitatakse ainult määratud märksõnadega või vastavat liiki dokumentidest, samuti saate määrata dokumendi vastutava asutuse või menetlusealgataja asutuse ning asutuse, kellele kooskõlastus määratakse, või täpsustada teisi parameetreid.

Teavituse tellimuse seaded

* E-posti aadress:

* Teavitusega seotud dokumendi edastamise viis: Link dokumendile Dokument manusena kaasas

* Teavituste tellimuse ulatus: Riigisisesed dokumendid (Muuda)
Euroopa Liidu dokumendid

Dokumendiliik: -

[+ Lisa dokumendiliik](#)

Soovin saada teate, kui:

- Eelnõude infosüsteemis on registreeritud uus dokument
- Osalusveebi on avalikuks konsulteerimiseks esitatud uus dokument
- Kooskõlastamiseks on esitatud uus dokument
- Esitamine valitsuskabineti nõupidamisele
- Esitamine Vabariigi Valitsuse istungile
- Riigikogult Vabariigi Valitsusele arvamus andmiseks saatmine
- Esitamine Välisministeeriumile
- Esitamine Vabariigi Valitsuseilt Riigikogule
- Teade on avaldatud

Soovin teadet ka siis, kui menetlusetapis on tehtud muudatusi

Dokumendi menetluse eest EISis vastutav asutus: -

[+ Lisa asutus](#)

Filter märksõnade järgi: -

[+ Lisa märksõnu](#)
Märksõna saab hetkel valida Euroopa liidu dokumentide kohta

Lisakriteeriumid:

[+ Lisa kriteerium](#)

A: Sisesta oma e-posti aadress

B: Kliki nupul "Salvesta"

C: Anna tagasisidet!

Kas leidsid, mida Sul oli vaja leida?

Kas said esitada oma ettepaneku(d) olulise küsimuse lahendamiseks enne otsustamist?

Kirjuta e-kiri > eis.istung@riigikantselei.ee

Jah, ka meie oleme märganud, et avalikuks konsulteerimiseks esitatakse selle kanali kaudu äärmiselt vähe eelnõusid.

Valitsusasutused kasutavad pigem seda varianti, kus pöörduvad otse huvirühmade poole.

Organisatsiooni esindaja, kas oled kursis, kuhu tuleb oma kontakt jätta, et järgmine kord otse Sinu poole pöördutaks?

Kollektiivsed pöördumised, mis on suunatud otse Riigikogule - rahvaalgatus.ee

- **33** erinevat algatust **koguvad allkirju** - kõigil on võimalus toetada!
- Kas oled jõustanud Sinu organisatsiooni eesmärgi ja strateegiaid toetavaid algatusi?
- Kas **oled** neid algatusi oma organisatsioonis/võrgustikus **jaganud?**

EST ENG RUS

Rahvaalgatus.ee Algatused Abi Platvormist Toeta

LOGI SISSE VÕI REGISTREERI

Uue eakuse rahvakogu

Tere tulemast rahvaalgatuse koju!

Sul on mõte, kuidas ühiskonnaelu parandada? Tahad arutada, kuidas mõnda seadust muuta? Selle platvormi kaudu saad Riigikogule koostada ja esitada kollektiivseid ehk vähemalt 1000 digiallkirjaga pöördumisi ning jälgida, kas algatused saavad seaduseelnõudeks.

[LOO ISE ALGATUS](#)

Rahvaalgatus.ee kaudu saad Riigikogule ettep...

ÜHISLOOMES

10.01.2018 Toidukaupadele tervislikkuse märgid Marko Nuuma 1 päeva jäänud	21.12.2017 Lasterikastele peredele eluaseme/üüritoetus ilmar 145 päeva jäänud	15.01.2018 Mida tahad lugeda avalikku ruumi ja demokraatiat käsitlevast inimarengu aruandest? Eesti Koostöö Kogu 1 päeva jäänud
26.12.2017 Rahvusvärvid kuuluvad rahvale	12.12.2017 Liikumistund iga päev tunniplani	

Mis saab rahvaalgatus.ee pöördumistest edasi? 1/2

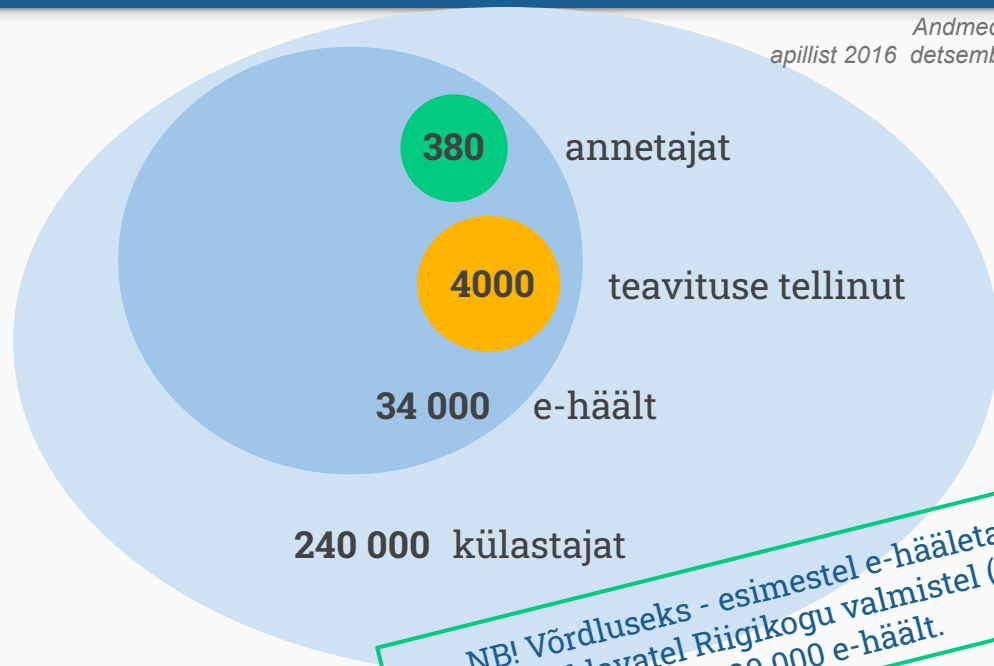
Andmed kogutud
apillist 2016 detsembrini 2017

Kui algatus kogub **1000 häält**
(üle 16aastased Eesti alalised elanikud),

otsustab Riigikogu juhatus
(30 päeva jooksul),

milline komisjon pöördumist arutab.

6 kuu jooksul peab komisjon
lõpliku otsuse tegema.

NB! Võrdluseks - esimestel e-hääletamist
võimaldavatel Riigikogu valmistel (2007)
koguti 30 000 e-häält.

Mis saab rahvaalgatus.ee pöördumistest edasi? 2/2

Riigipüha

- Lisada ülestõusmispühade 2. püha riigipühaks ja puhkepäevaks.
- Juhul kui rahvuspüha või riigipüha langeb nädalavahetuse päevale, loetakse rahvuspühale või riigipühale järgnev tööpäev puhkepäevaks.

2. Praktiline harjutus (10 minutit)

1) Tutvu algatustega

Kui leiad algatuse, mida soovid toetada, siis

- allkirjasta algatus
- jaga seda sotsiaalmeedias või listides

Kui ei leia algatust, mida soovid toetada, siis

- allkirjasta algatus pealkirjaga “Pole kunagi digiallkirjastanud? Proovi siin!”

Link rahvaalgatus.ee

Proovialgatuse link <https://goo.gl/2oNiM5>

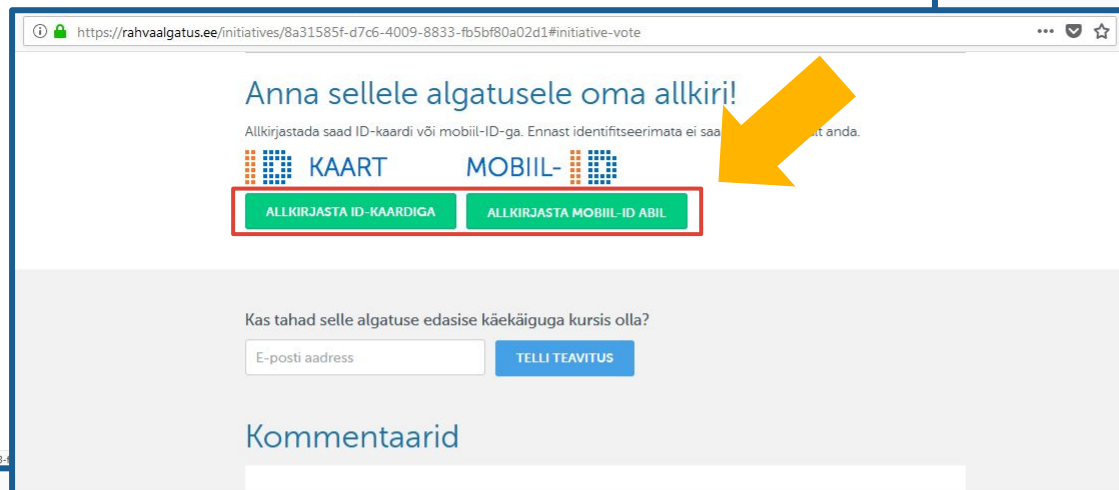
2) Anna tagasisidet

- Rahvaalgatus.ee lehe all paremal nurgas on küsimärk. Kliki sellel!
- Või kirjuta info@rahvaalgatus.ee

Kuidas allkirjastada?

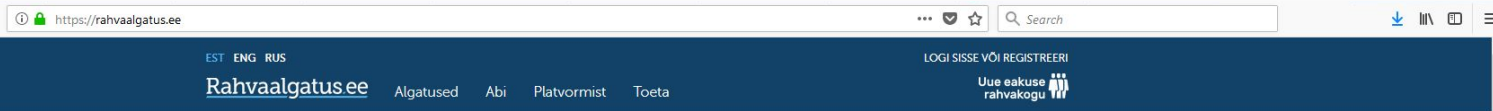

NB! Allkirjastamiseks ei ole vaja sisse logida

- 1) Kliki nupul "Allkirjasta dokument"
- 2) Vali, kas allkirjastad ID-kaardiga või mobiil-ID-ga

Kuidas tagasisidet anda?

Tere tulemast rahvaalgatuse koju!

Sul on mõte, kuidas ühiskonnaelu parandada? Tahad arutada, kuidas mõnda seadust muuta? Selle platvormi kaudu saad Riigikogule koostada ja esitada kollektiivseid ehk vähemalt 1000 digiallkirjaga pöördumisi ning jälgida, kas algatused saavad seaduseelnõudeks.

[LOO ISE ALGATUS](#)

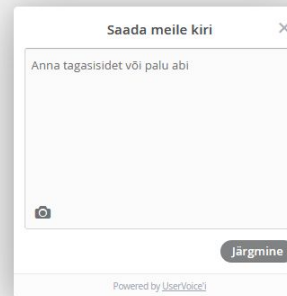
Tagasiside andmiseks kliki küsimärgil.

ÜHISLOOMES

21.12.2017 Lasterikastele peredele eluaseme/uüritoetus ilmari 144 päeva jäänud	12.12.2017 Liikumistund iga päev tunniplaan Annely Neame 28 päeva jäänud
--	--

HÄÄLETAMISEL

26.12.2017 Rahvusvärvid kuuluvad rahvale	4.01.2018 Aita pidurdada vastutustundetust	11.12.2017 Peatame kohatasu tõusu Tartu
---	---	--

Seejärel avaneb aken, kuhu saad kirjutada.

Kes algatab seadusi KOV TASANDIL

Selleks tuleb eelnõu juurde koguda vähemalt **ühe protsendi** hääleõiguslike **valla- või linnaelanike (digi)allkirjad**.

Õigusakti algatamise ettepanek esitatakse valla- või linnavalitsusele, kes peab selle arutlusele võtma kolme kuu jooksul.

Mõttekohad

- Omavalitsused on väga **erinevad** ja nende pakutavad **digivõimalused** on erinevad
- Tegelikult on vahel palju mõistlikum ajada asju ka paberil. Või digitaalselt ja paberil koos.
Oleneb Sinu kodukoha elanikest - **kui suur on digilõhe?**
- Mõttele, kuidas Sinu kodukohas oleks **kõige mõistlikum?**

Kaasav eelarve

Ka siin on praktika väga erinev.

Mitmed omavalitsused on otsustanud anda kohalikele inimestele õiguse otsustada mingisuguse osa üle oma kodukoha eelarvest.

Mõne omavalitsuse jaoks on see uudis, et nii üldse on võimalik.

Esimese omavalitsusena võttis kaasava eelarve kasutusele Tartu (2013).

Kodune ülesanne:

Lugege, kuidas Tartu kaasava eelarve kasutusele võttis

<http://ega.ee/et/publication/tartu-kaasava-eelarve-tutvustus-analuus-ja-artikkel/>

Lugege, mis on kaasava eelarve põhimõtted

<http://ega.ee/et/publication/kaasava-eelarve-juhendmaterjal/>

VOLIS võimaldab kaasata kohalikku elanikkonda omavalitsuse otsustusprotsessidesse ja osutada elanikele suunatud avalikke e-teenuseid.

VOLISst saab häälestada vastavalt kohapealsele vajadusele:

- alates paberivaba volikogu
- valitsuse
- komisjonide
- töökeskkonna kasutuselevõttust
- eelnõude menetlemisest
- ja lõpetades virtuaalse volikoguistungi läbiviimisega

Koosolekute info avalikustatakse soovi korral avalikkusele automaatselt.

ID-kaardi või mobiil-ID autentimisega tagatakse isikute õiguste automaatne tuvastamine.

VOLIS-ega saab korraldada rahvahääletusi, mis hõlmavad omavalitsuse elanikkonda.

Ühesõnaga: VOLISE on iga omavalitus erinevalt seadistanud.

3. Harjutus - kuidas saab Sinu omavalitsuses esitada 1% hääleõiguslike elanike algatust?

- 1) **Kas Sinu omavalitsus kasutab VOLIST?**
VOLISE kodulehe esilehe paremas tulbas on kõik VOLIST kasutatavad omavalitsused nimetatud.
- 2) Kui ei, siis kas KOV kasutab mingisugust muud süsteemi? **Uuri omavalitsuse kodulehelt.**
- 3) Mine oma valla kodulehele ja uuri järgi, kas sellist **õigust** oma elanikele **tutvustatakse?** Kas on loodud viis digitaalselt oma hääled anda ja rahvahääletusi korraldada?

Link volis.ee

- 4) Kui Sa infot **ei leia**, siis **palun küsi** oma kohalikust omavalitsusest järgi!
- 5) **Anna tagasisidet!**
Saada info@rahvaalgatus.ee-le märguanne, kui soovid kohalikul tasandil luua lisavõimalusi rahvaalgatuste korraldamiseks.

Viime huvilised kokku, kui meie poole pöördute!

Pilguheit VOLISesse

← → ↻ 🏠 <https://www.volis.ee/gvolis/?kid=15215> 🔍 Search

Viljandi Linnavalitsus
Kohaliku omavalitsuse istungite infosüsteem

EN EE RU SE NL UA A* A* 🗻 📱 Töö lõpetamine

Koosseisud | Istung | Õigusaktid | **Algatused** | Osale

Hetkel VOLIS-es on 10 külast / sin 0 Otsing Otsisõn

Omavalitsuse valik

- HARJU MAAKOND
- AKTSIASE
- HARKU VALD
- Jõelähtme
- KILLI VALD
- Maardu linn
- Rae vald

VOLIS-e tutvustus

Tere tulemast VOLIS-i avalehele.

VOLIS on tarkvaralahendus, mis võimaldab kaasata kohaliku elanikkonda omavalitsuse otsustusprotsessidesse ja osutada elanikele suunatud avalikke e-teenuseid. VOLISist saab häälestada vastavalt kohapealsele vajadusele, alates paigutuse, volikogu, valitsuse, komisjonide, jne töökeskkonna kasutuselevõttust, eelnõude menetlemisest ja lõpetades virtuaalse volikogustungi läbiviimisega. Koosolekute info avalikustatakse sotsiaalmeedia kaudu ja avalikkusele automaatselt. ID-kaardi või Mobil-ID autentimisega tagatakse isikute õiguste automaatne tuvastamine. VOLIS-ega saab korraldada rahvahääletusi, mis hõlmavad oma valitud elanikkonda, rahvahääletustel hääletamine on VOLIS-ega võimalik kodusarvutatult ning elektrooniliselt ka valimisjaoskonnas.

KAASAV EELARVE AITAB TEOK MIS MUUDAB TARTU PAREMA

TEE

Siin tulbas on kirjas
kõik omavalitsused,
kes kasutavad VOLISist

Kaasava eelarve ja rahvahääletused
peaksid leiduma siit!

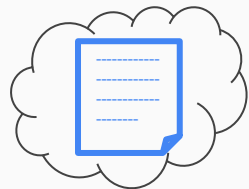
UUS ALGATUS

Kõigepealt mõtle läbi, mida on vaja teha

Tuletame alguses räägitut meelde!

Kui esindad organisatsiooni

Kui oled üks

Huvikaitseorganisatsioonil on need mõtted kirjas **strateegias** ja **tegevuskavas**.

Kui ei ole, siis palun ajakohasta ja paranda!

Vii läbi strateegialoome protsess.

Päriselt ja praktiliselt!

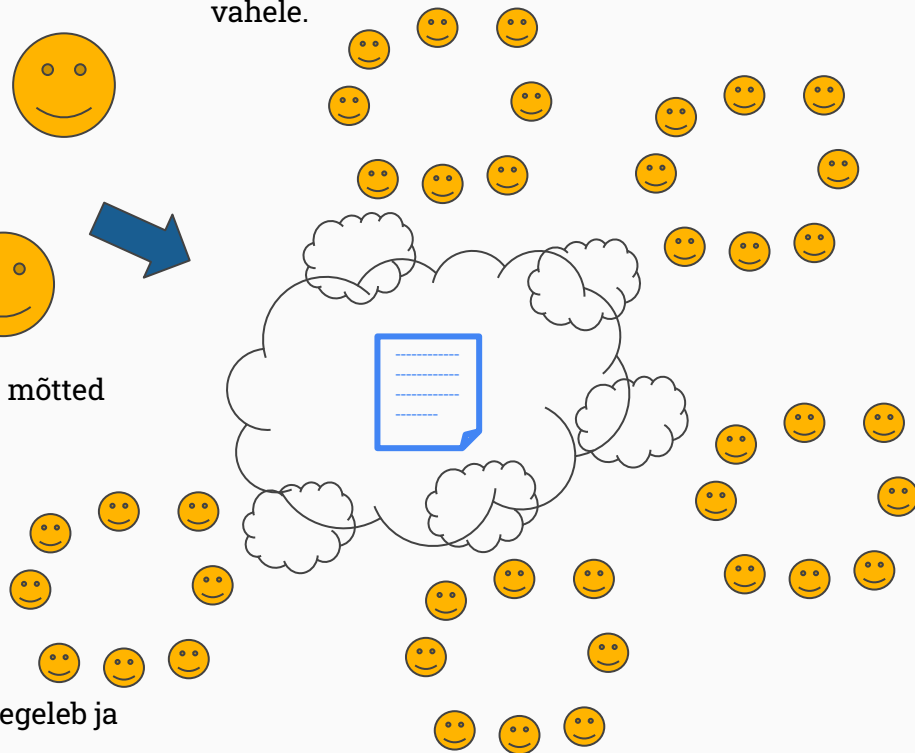
Jaga oma väärt tööd, et inimesed teaksid, millega Su organisatsioon tegeleb ja mida saavutada soovib.

Kui ideel on jumet, siis vaimustuvad sellest paljud.

Kui probleem on terav, siis on see tõenäoliselt torganud ka teisi.

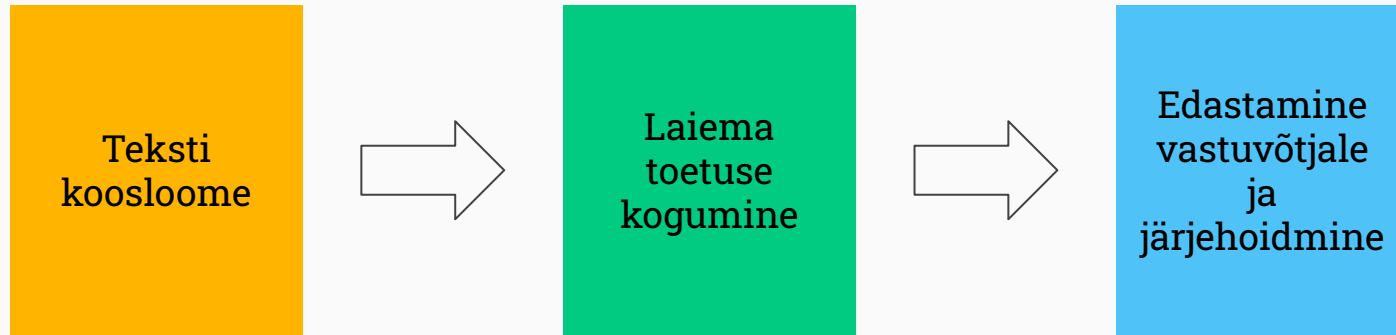
Otsi teised üles!

Ära tõmba piire avaliku, era- ja kolmanda sektori vahele.

Pane oma mõte kirja, ole konkreetne!

Leia grupp inimesi, kes Sinu mõtteid jagavad.

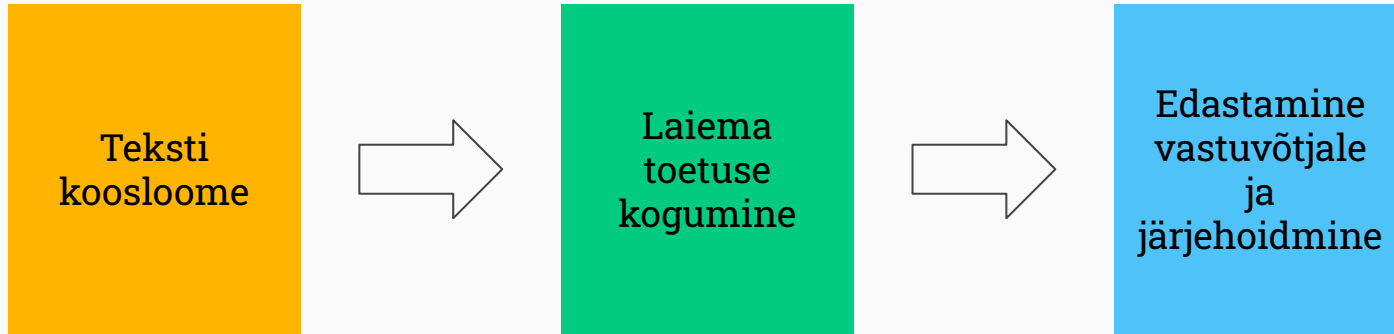
DIGIalkirjastamise võimalus (Sotsiaal)meedia

Kas on esitatud õigesse kohta?

Kuidas ja kus jälgida, mis ettepanekust edasi saab?

Tuleta meelde kogu tarkus, mida oled omandanud eelnevates tundides:

- Kuidas luua koos teksti?
- Kuidas oma ideid sotsiaalmeedias levitada?
- ....

- 1) Eelnevast sobib selleks rahvaalgatus.ee - juhul kui tegu on üleriigiliste teemadega ehk vastuvõtja on Riigikogu.
- 2) Teisi ühtseid platvorme ei ole, mis kataksid kõiki ülaltoodud osi protsessist.

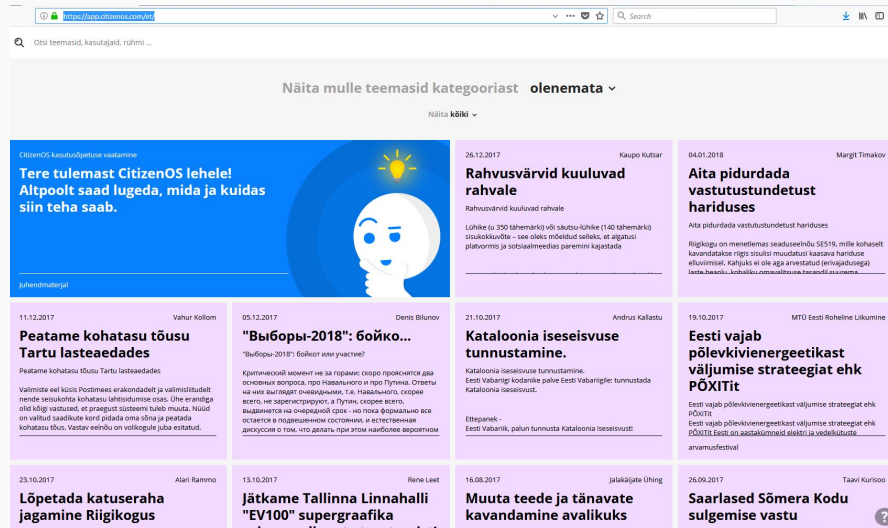

Kuna rahvaalgatus.ee kasutab CitizenOS teenust, on siin palju sarnasusi.

Link app.citizenos.com/et/

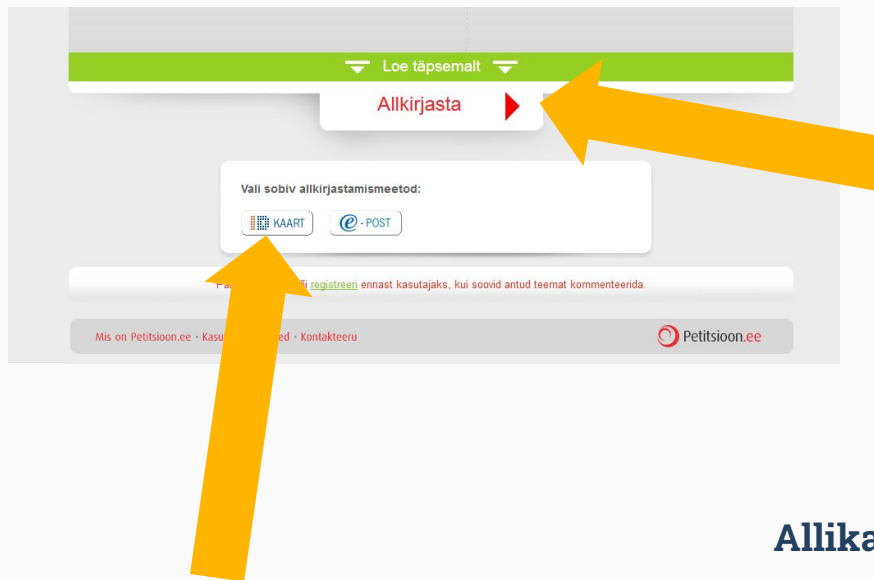
Soovitame seda platvormi kasutada algatuste puhul, mis ei ole suunatud Riigikogu poole.

NB! CitizenOS avalehel olevad avalikud arutelud ongi enamasti rahvaalgatus.ee kaudu loodud arutelud. Näitame nad suurema auditooriumi püüdmiseks välja mõlemal lehel.

Arvamusküsitlusteks sobib petitsioon.ee

Link: petitsioon.ee

Allkirjasta nupule vajutades tekib valik - saab avaldada oma toetust e-posti aadressi või PIN1 kaudu.

Allikas: Kasutustingimused petitsioon.ee/terms

Toimib ID-kaardiga tuvastamine.

Allkirja siin ei küsita!

Juriidiliselt on tegu enesetuvastamisega. Seetõttu **ei saa** nt 1000 toetusavaldust kokku kogunud algatust **menetleda** Riigikogus.

Võimalusi on palju, infot on palju.

Rahvaalgatus.ee pakub kasutajatuge ja näitab suuna kätte.

Võta julgelt ühendust!

Teeme koos elu Eestis paremaks!

Mõtteid? Tagasisidet?
Abipalveid?

info@rahvaalgatus.ee

tel +372 640 8714

fb.me/rahvaalgatus

Twitter: [@rahvaalgatus](https://twitter.com/rahvaalgatus)